

DANSK-ASIATISK
SMV NETVÆRK

VIETNAM

EN INTRODUKTION

DANISH
EXPORT
ASSOCIATION

ANDERSEN
CONSULT

ASIA HOUSE

FORORD

Dette dokument er en introduktion til Vietnam samt landets forretningsforhold og kultur - set fra et dansk perspektiv.

Dokumentet giver et indblik i de forhold, man som dansk virksomhed og erhvervsperson bør være opmærksom på, hvis man ønsker at lave forretning i Vietnam. De betragtninger, som præsenteres, skal betragtes som vejledende råd.

Publikationen er udviklet af **Asia House, Danish Export Association** og **Andersen Consult**, som en del af en serie af korte introduktioner til forretningsforholdene og -kulturen i lande i Sydøstasien.

Denne serie er udgivet af **Dansk-Asiatisk SMV Netværk**, som har til formål at styrke danske SMV'ers adgang til og succes på de sydøstasiatiske markeder.

Projektet er støttet af **Industriens Fond**.

For mere information og vejledning, kontakt:

ASIA HOUSE

ah@asia-house.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

04	VIETNAM - KORT FORTALT
06	DANMARK OG VIETNAM
08	DET FØRSTE SKRIDT
10	VIETNAM SOM FORRETNINGSBASE OG -KULTUR
11	ETABLERING
11	ANDRE MULIGHEDER OG NETVÆRK
12	UDSTATIONERING
15	PLACERING AF FORRETNINGEN
16	ARBEJDSKRAFT
18	DO'S AND DON'TS
20	VÆRD AT VIDE
22	FORSKELLE MELLEM DANSK OG VIETNAMESISK KULTUR

VIETNAM - KORT FORTALT

Vietnam er en socialistisk republik baseret på et marxistisk-leninistisk etpartisystem, svarende til det kinesiske. Kommunistpartiet er i kontrol og partiets generalsekretær reelt landets øverste autoritet. Formelt ligger magten også hos præsidenten og parlamentet, der består af et etkammersystem.

Det moderne Vietnam voksede ud af tre årtiers krig og borgerkrig i sidste halvdel af 1900-tallet. I århundreder var Vietnam en mosaik af større eller mindre fyrstedømmer og dynastier, der overvejende eksisterede som kinesiske vasaller. Under Kinas sammenbrud i slutningen af 1800-tallet blev Vietnam en fransk koloni ligesom Laos og Cambodja. Fra 1897 blev Vietnam samlet under overskriften Fransk Indokina, opdelt i de administrative zoner Tonkin, Annam og Cochinchina.

Den franske fortid reflekteres i dag i de administrative systemer, i skolesystemet og i retsplejen, der ligger tættere på de fransk-europæiske systemer end på for eksempel de britisk-baserede systemer i Singapore, Malaysia og Myanmar.

Vietnams fødsel, som den nation der kendes i dag, var ekstremt kaotisk med krige, kup og indblanding fra øst og vest. En skillelinje blev den 16. breddegrad, der på Potsdam-konferencen efter 2. verdenskrig fastlagde grænsen mellem nord og syd. Grænsen mellem det kommunistiske Nordvietnam og det vestligt støttede Sydvietnam blev omdrejningspunktet for en borgerkrig, der rasede fra 1945 til de sidste amerikanske soldater forlod landet i 1973 og Saigons fald den 30. april 1975.

Derfra var Vietnam samlet under kommunistpartiets ledelse og med en genopbygning af landet som vigtigste punkt på dagsordenen. I begyndelsen efter en stram marxistisk model og i de senere år med mere og mere markedsøkonomi bygget ind i systemet efter kinesisk opskrift - dog stadigvæk med partiet i fuld kontrol.

Det historisk dårlige forhold til Kina spiller stadig en store rolle i den nationale forståelse, og paradoksalt nok er Vietnam i dag USAs tætteste partner i Sydøstasien. USA lagde i begyndelsen efter krigens afslutning Vietnam på is med en stram sanktionspolitik. Men omkring årtusindeskiftet skabte en tilnærmelse fælles interesser, der konstant styrkes.

Vietnam har i de seneste 20 år været et af de stærkest vækstende samfund i Asien og i verden. En af grundene var de mange flygtninge fra Vietnam-krigen, der begyndte at vende tilbage eller investere i deres gamle fædreland. Vietnam er i dag et af verdens mest dynamiske samfund og en stærk aspirant til at blive medlem af den industrialiserede verden.

DANMARK OG VIETNAM

Historisk har Danmark ikke spillet nogen større rolle i Vietnam. Danske handelsruter og kontakter i Asien er overvejende gået gennem Indien, Thailand (Siam) og Kina. Vietnam kom tæt på med Vietnamkrigen, der fyldte betydeligt i det danske medielandskab og på den politiske scene i 1960'erne og 1970'erne, blandt andet med store anti-amerikanske demonstrationer i København. Danmark modtog også et betydelig antal sydvietnamesiske flygtninge i de dramatiske år midt i 1970'erne efter fredsaftalen med USA i 1973 og Saigons fald den 30. april 1975. De vietnamesiske flygtninge blev hurtigt og uproblematisk integreret i det danske samfund.

Det store gennembrud kom reelt, efter at Bill Clinton havde formaliseret og normaliseret handelsforbindelserne med USA omkring årtusindskiftet, så forbindelserne ikke længere var tynget af sanktionspolitikken. Danmark har også spillet en rolle i Mekong-kommissionen (Mekong River Commission) med to cifrede danske millionbidrag til projekter omkring miljø og fiskeri.

Det bør også nævnes, at Prins Henrik, Hendes Majestæt Dronning Margrethe II's afdøde ægtefælle, havde en dyb tilknytning til Vietnam. Han boede i landet som barn, gik på universitetet i Saigon og arbejdede i periode på den franske ambassade i Hanoi. Prins Henrik, der talte flydende vietnamesisk, var frem til sin død i 2018 regelmæssigt på besøg i Vietnam.

DET FØRSTE SKRIDT

Når man har besluttet at etablere sig i Vietnam, er det vigtigt at erkende, at der er stor forskel i kultur og mentalitet. Ikke kun mellem en dansk-europæisk forståelse af samfundet og verden. Men også i forholdet mellem Vietnam og naboerne. Der er ikke mange samfund, der ligner Vietnam. Det nærmeste er arvefjenden Kina, som også lever efter mange af de konfucianske principper, som de to lande har haft til fælles i et årtusind, inden de også begge blev kommunistiske – dog med forskellige fortolkninger af de marxistiske principper.

Det er vigtigt fra begyndelsen at gøre sig klart, hvad man har brug for i Vietnam. Bureaukratiet og institutionerne findes overvejende i Hanoi. Det dynamiske forretningsliv overvejende i Ho Chi Minh City (Saigon). Drømmer man om at etablere en produktionsvirksomhed, er logistikken vigtig. Det kan for eksempel være vigtigt at være tæt på de nye container-terminaler i deltaet omkring floderne Mekong og Saigon River. Det kan også være en økonomisk kalkule at indlede et samarbejde med en af provins-regeringerne. Mange af dem tilbyder hjælp for eksempel i form af jord og skattebegunstigelser, hvis man etablerer en produktionsvirksomhed i deres område. Med 1.600 km mellem Hanoi og Saigon er det vigtig at gøre sig klart, hvor det giver mening at etablere sig.

Det vil altid være en fordel at finde en dansk partner, men ikke så afgørende som mange andre steder i Sydøstasien. Systematiseringen i regeringsapparatet betyder, at det er relativt nemt at finde de kontakter, man skal bruge, ved at gå til de relevante ministerier eller provinsregeringer. De kender procedurerne og kan trykke på de rigtige knapper, så man undgår alt for meget bureaukrati og spildtid.

Visum

Som alle andre steder i Asien har Corona-epidemien forandret visum-procedurerne. Inden Covid-19 kunne alle danskere få et visum ved ankomsten. Sådan vil det i princippet blive igen for alle vaccinerede. Men forholdene kan ændre med dags varsel, som flere oplevede under pandemien.

VIETNAM SOM FORRETNINGSBASE OG -KULTUR

Vietnams vigtigste fordele er det lave lønniveau, en stor arbejdsstyrke, et relativt højt uddannelsesniveau og et hastigt voksende forbrugermarked af unge mennesker og yngre familier med flere og flere penge mellem hænderne. I begyndelsen af 2020'erne i endnu højere grad som alternativ til Kina, både på grund af et konkurrencedygtigt omkostningsniveau og som en minimering af risikoen ved at være på det kinesiske marked under stigende globale spændinger.

Vietnam kæmper side om side med Filippinerne og Malaysia om at være den tredjestørste økonomi i Asean. De tre meget forskellige lande har vidt forskellige økonomiske og samfundsmæssige strukturer og følger ikke nødvendigvis de samme op- og nedadgående trends i verdensøkonomien eller den regionale økonomi.

Vietnam er medlem af en række frihandelsorganisationer - Vietnam har underskrevet 15 frihandelsaftaler - hvad der giver udenlandske virksomheder mulighed for at bruge Vietnam som gunstigt springbræt til andre markeder.

Et andet vigtigt aspekt, der ofte gør Vietnam attraktivt i forhold til andre lande i Sydøstasien, er tilstedeværelsen af alle de største multinationale selskaber fra USA, Frankrig, Tyskland og resten af den vestlige verden, hertil en stor del af de asiatiske. Det gør det nemt at rekruttere dygtige forretningsledere med bred erfaring, og det gør det nemt at source eller sælge komponenter, der skal anvendes i blåstemplede vestlige processer eller produkter.

Vietnam er gået den kinesiske vej i moderniseringen af landet i den forstand, at der er blevet satset på eksport. Det giver en betydelig ekspertise og gør det - selv med bureaukratiske forhindringer - forholdsvis let at få sine varer ud på verdensmarkedet. Alle containerrederier opererer som minimum feeder services til og fra Vietnam, der med en kyststrækning på 3.260 km og direkte adgang til Det Sydkinesiske Hav fra store havne som Haiphong (øst for Hanoi) og Saigon (Cai Mep) har hurtig adgang til verdenshavene.

Etablering

Når først man er blevet etableret, er systemerne ikke svære at forstå eller operere i. Logikken i love, regler og forretningsspraksis svarer stort set til noget genkendeligt. De nedarvede franske systemer, inklusive de juridiske, matcher bedre til en dansk forståelse, end de britiske som præger Malaysia, Singapore og Myanmar eller de amerikanske som dominerer i den internationale forretningsverden.

Vietnam er et af de få asiatiske lande, hvor det er uproblematisk for udlændinge at eje en erhvervsvirksomhed 100 procent. Der er dog en del begrænsninger. En række erhvervsområder og nicher er begrænset til 49 procent fremmed ejerskab. Som i andre samfund overvejende områder der er defineret som af strategisk betydning nationalt. Det gælder blandt andet turisme, reklame, landbrug, skovbrug, transport, opbevaring og nogle af de nye følsomme IT-områder.

Der eksisterer reelt seks selskabsformer, hvis man som udenlandsk erhvervsperson eller virksomhed vil etablere sig i Vietnam.

1. **Limited Liability Company:** Kan ejes 100 procent.
2. **Public Limited Company:** Rejser kapital på Børsen.
3. **Joint venture:** Især nyttigt for adgang til statsligt begrænsede forretningsområder.
4. **Free enterprise zone company:** En skattefri løsning, hvis man blot behøver at reeksportere opgraderede produkter.
5. **Branch office:** Nyttig for at afprøve mulighederne for en ekspansion.
6. **Repræsentants kontor:** Kan ikke drive forretning men foretage indledende undersøgelser af markeder og partnere.

Der er fordele og ulemper ved det hele. Under alle omstændigheder er processen ikke enkel. Der er en del bureaukrati involveret. Blandt andet for at opfylde forudsætninger som at få et Investerings Certifikat (IC) også kendt som et Business Registration Certifikat.

En del af papirarbejdet vil ofte involvere oversættelser og certificeringer, for eksempel fra danske myndigheder. Derfor vil det under alle omstændigheder være nødvendigt at hyre en erhvervsadvokat eller et rådgivningskontor med ekspertise indenfor det valgte felt. Der opererer jævnligt både danske og udenlandske advokater med ben i begge lejre og stor forståelse for problemstillingerne. At have professionelle med på sidelinjen vil både gøre processen hurtigere og korrekt i første forsøg – og omkostningerne er beskedne i sammenligning med danske priser.

Andre muligheder og netværk

Danske virksomheder fik tidligt øjnene op for potentialet i Vietnam. Derfor er der en solid underskov af danske virksomheder i landet. Både virksomheder der producerer til eksport og virksomheder som servicerer Vietnams hjemmemarked.

Alternativt til de personlige kontakter eksisterer der i Vietnam et par af Asiens mest professionelt drevne handelskamre med danske medlemmer i bestyrelserne: Nordcham (Nordic Chamber of Commerce of Vietnam) og European Chamber of Commerce of Vietnam (ECCV). ECCV udgiver blandt andet guiden "Doing business in the Vietnam", som er nem at håndtere og en guldgrube af information.

Der er også et stærkt og aktivt amerikansk handelskammer med viden og gode forbindelser på alle niveauer.

Desuden har Danmark siden 1971 haft en ambassade i Hanoi. EU er Vietnams andenstørste handelspartner. Det betyder, at der er masser af virksomheder og forbindelser. Man behøver ikke at være bekymret for ikke at kunne finde andre europæiske forretninger eller forretningsfolk med tilsvarende ambitioner, udfordringer eller problemstillinger som en selv. Det gør selvfølgelig også konkurrenceelementet stærkere.

Udstationering

En fejl, som stadig koster danske virksomheder dyrt og til tider bringer en forretning til brat ophør, er at sende de forkerte personer af sted hjemmefra. Problemet er ikke så massivt som tidligere, fordi der udstationeres færre. Til gengæld stiller en moderne familie andre krav til tilværelsen, end man gjorde for et halvt århundrede siden

Vietnam med et andet sprog, en anden kultur, et andet klima og helt andre omgangsformer og værdier har ofte vist sig at være en stor mundfuld for en familie. Mange forhold overlever ganske enkelt ikke den omstilling, og problemerne smitter naturligvis af på indsatsen på jobbet.

En udstationering skal ikke være en belønning til en dygtig medarbejder. **En udstationering er et super krævende job.** Altid mere end fuldtids. Der arbejdes meget, og der arbejdes sent. Det kræver skarphed rensset for sentimentalitet at finde den rigtige mand eller kvinde til jobbet.

I dagens verden er det også vigtigt at kigge lidt længere frem end udstationeringen. En kendt problemstilling er, at den udstationerede bliver væk for længe og har mistet alt for mange trin på karriestigen, når vedkommende gerne vil hjem. En aftale med en bagkant, for eksempel tre år, og om indplacering i hierarkiet på et relevant (højere) niveau, når vedkommende kommer hjem efter en succesfuld udstationering, vil være sundt for både virksomhed og medarbejder.

Placering af forretningen

Landets struktur og infrastruktur gør det essentielt at vælge sin placering med omhu. Hvad er vigtigst: en havn, en lufthavn, et industriområde, en skattebegünstiget økonomisk zone, at være tæt på arbejdskraft, myndigheder eller råmaterialer? Hvor man placerer sin forretning, afhænger dertil naturligvis fuldstændig af typen. Er det turisme, shipping, IT, frugt, fisk eller fabrikation?

Der er stadig stor forskel på, om en virksomhed placeres i det gamle Nordvietnam eller Sydvietnam. Men ved man nogenlunde præcist, hvad der er behov for, kan man med fordel rette henvendelse til regionale provins-kontorer, der kun venter på at skaffe investeringer til byen og regionen.

Ho Chi Minh City (Saigon) er den økonomiske dynamo, men som det politiske centrum har **Hanoi** i de seneste årtier fået tilført betydelige ressourcer. Regeringen forsøger at fordele investeringerne, så alle får en bid af kagen. Samtidig er der hårde kampe mellem regionerne, især hvis der også er regeringspenge og statsprojekter involveret. Det medfører til tider, at man bliver tvunget til at vælge en anden lokation, end den man umiddelbart havde satset på som idealløsningen.

I det allersydligste er masser af ny industri skudt op i takt med, at alle de store havneoperatører har åbnet nye containerterminaler og nye dybvandshavne fra Ho Chi Minh City og langs Saigon River ned til **Cai Mep-området** i deltaet ved Det Gule Hav. På landevejen er der langt fra Hanoi til Ho Chi Minh City. Til gengæld er der under normale forhold nærmest halvtimes-drift på flytrafikken mellem de to urbane poler, og billetterne er ekstremt billige netop for at sikre mobiliteten.

Arbejdskraft

Det er relativt nemt at skaffe billig arbejdskraft. Det er et ungt samfund med masser af varme hænder. Vietnam opererer med en officiel minimumsløn. Ingen ansatte kan betales mindre. En overtrædelse er en strafbar handling. Minimumslønnen varierer fra region til region, men ligger omkring 1000 dollar årligt. I stort set alle erhverv udbetales også større eller mindre årlige bonusser. Gennemsnitslønnen for ufaglært arbejdskraft lå i begyndelsen af 2022 på cirka 150 dollar om måneden. Det svarer til omkring 8 kr. i timen. Funktionærer og godt betalte professionelle tjener som minimum 500 dollar månedligt. I den nye IT-økonomi flugter lønniveauet ofte de internationale niveauer.

På lavtlønsområdet er lønningerne i Vietnam omkring det halve af Kinas. Mange virksomheder vælger at flytte lavtlønsproduktion fra Kina til Vietnam både på grund af lønnen, de generelle omkostninger og den politiske risiko udløst af globale spændinger med USA.

På længere sigt vil Vietnam arbejde sig op i fødekæden også på det felt. Regeringens tre overordnede strategiske mål er at opbygge institutionel styrke, at udvikle en synkroniseret infrastruktur, og at opgradere arbejdsstyrken. Alle tre brikker er elementer i ambitionerne om at blive et industrialiseret øvre-middel indkomst land i 2030 og et fuldt udviklet industrialiseret samfund i 2045.

I det forløb spiller uddannelse og højere lønniveauer en afgørende rolle. Den konfucianske og kommunistiske tradition for uddannelse skaber et naturligt højt uddannelsesniveau, der for eksempel betyder, at de unge generationer har et relativt højt niveau af sprogkunderskab i engelsk og kinesisk.

Derfor går Vietnams overgang til den moderne digitale økonomi også relativt hurtigt. Telefoner og elektroniske komponenter er allerede Vietnams største eksportvarer. Regeringens prioriterede målsætning for udviklingen fremover hedder: Digitalt, grønt, cirkeløkonomi og klima. Områder som de nye generationer vil være klar til at matche og som også matcher den danske regerings prioriteringer.

Turisme er en anden prioriteret industri. Vietnam kan isoleret set konkurrere med både Thailand og Filippinerne på hvide strande og smaragdgrønt vand. Men industrien er kommet sent i gang. Den boomed frem til Covid19 udbruddet, der lukkede landet ned i to år, og ventes hurtigt at blive genetableret som en vækstmaskine, der både generer valuta og skaber arbejdspladser. Udfordringen ligger i infrastrukturen og i at udvikle resorts og faciliteter til det high-end segment, som i dag overvejende tager til Thailand.

Do's

- **Høflighed, hilsener og kønsroller.** Når du tiltaler og henvender dig til erhvervs personer i Vietnam, er det vigtigt at bruge passende titler efterfulgt af personens fornavn i stedet for efternavn. Når man hilser på ældre personer i den professionelle sfære, er det bedst at bukke let; yngre forretningsfolk vil som oftest hilse på hinanden med et fast håndtryk. Håndtryk finder dog normalt kun sted mellem personer af samme køn. Nogle vietnamesere bruger en 'tohåndshåndtryk', med venstre hånd oven på højre håndled. Når man som mand og udlænding hilser på en kvinde, skal man vente på, at kvinden rækker hånden ud først. Hvis hun ikke gør det, skal man ikke insistere på et håndtryk, men hellere bøje hovedet let.
- **Visitkort** udveksles ved indledende møder og skal præsenteres med begge hænder. Når du modtager et visitkort, skal man vise ordentlig respekt for det og ikke blot kigge på det og lægge det i lommen.
- **Business dress.** Klæd dig konservativt og beskedent. På trods af det varme vejr bærer vietnamesiske forretningsfolk stadig oftest jakkesæt eller andet mere formelt business dress.
- **Love og regler.** Vær forberedt på love og regler kan være ufuldstændige, tvetydige og underlagt forskellige modstridende fortolkninger af forskellige offentlige myndigheder.
- **Relationer og netværk.** Personlige relationer anses for at være af afgørende betydning for succesfulde forretningspartnerskaber i Vietnam, så man bør som dansk erhvervs person forvente at investere betydelige mængder tid i at lære sine forretningsforbindelser at kende. Faktisk er det ikke ualmindeligt, at ingen egentlige forretningsrelaterede sager diskuteres ved indledende møder. Samtidig er netværk utrolig vigtigt i Vietnam. Vietnamesiske forretningsfolk foretrækker at arbejde med dem, som er anbefalet af en ven eller forretningskontakt, frem for at blive kontaktet direkte. Udlændinge, der driver forretning i Vietnam, vil hurtigt opdage, at et bredt socialt netværk gør underværker for deres forretning.
- **Møder.** Som udenlandsk erhvervs person er det fordelagtigt at planlægge godt fremad i tid, når man laver forretning i Vietnam. Det er bedst at arrangere møder i god tid og derefter bekræfte aftalen tættere på tidspunktet. Derudover er det vigtigt at huske, at vietnameserne ofte træder ind i et mødelokale i en bestemt rækkefølge, som afgøres efter senioritet - den højest rangerende person går først og så videre. Det samme gælder for introduktioner.
- **Gaver.** Det er velanset at give vietnamesiske forretningsforbindelser en lille gave ved afslutningen af en vellykket forretningsaftale.

Don'ts

- **Undgå at komme for sent.** Vietnameserne værdsætter punktlighed. At ankomme for sent eller være uforberedt til et planlagt møde opfattes som respektløst.
- **Antag ikke at vietnameserne altid taler engelsk.** Selvom engelsk er udbredt i erhvervskredse, anbefales det, at man hyrer en tolk til at hjælpe med oversættelse, især ved indledende møder. Det er samtidig en rigtig god ide at have forretningsdokumenter af forskellige slags oversat til vietnamesisk på forhånd. Det vil ligeledes efterlade et positivt indtryk hos de vietnamesiske forretningsforbindelser.
- **Forhast ikke forhandlinger.** Forhandlinger i Vietnam kan nogle gange gå langsommere end vi kender det i Danmark eller andre steder i Europa eller vesten. Det er vigtigt at huske på, at der ofte er en masse bureaukrati, der skal kæmpes med, når man driver forretning i Vietnam. Desuden kan gruppekonsultationer, som mange vietnamesiske forretningsfolk benytter sig af, også forsinke endelige beslutninger. Tålmodighed er derfor essentielt, når man driver forretning i landet.
- **Lad ikke folk tabe ansigt.** Konceptet om ikke at tabe 'ansigt' er vigtigt i vietnamesiske forretningskredse. Vietnamesere vil gå meget langt for at undgå forlegenhed eller såkaldt at tabe ansigt. Når en person er uenig med en anden, vil man normalt forblive stille for ikke at forårsage tab af ansigt. Stilhed er derfor et almindeligt kommunikationsmiddel i erhvervslivet i Vietnam. Tillid er samtidig også vigtig i Vietnam. Forretningsfolk tager hinanden på ordet, og derfor bør man som udlændig aldrig give løfter, man ikke kan holde. At trække i land efter en indgået aftale vil påvirke ens omdømme negativt og skabe vanskeligheder, når det kommer til fremtidig forretning.
- **Undgå at tale dårligt om landet eller befolkningen.** Vietnamesere har en stærk nationalfølelse, uanset deres politiske orientering.
- **Glem Vietnam-krigen.** Den fylder stadig i Vesten, men er stort set fortrængt i Vietnam, hvor der findes bemærkelsesværdigt få mindesmærker efter en krig, der prægede en helt generation globalt og kostede mange millioner civile, guerillaer og soldater livet. Et element i helingsprocessen efter 30 års borgerkrig har været at neddrogle referencerne til krigen i det offentlige rum.

Værd at vide

Sprog

Vietnam var i mange år præget af franske overherredømme. Ældre, veluddannede vietnamesere talte fransk som andetsprog. Det har skiftet betydeligt. I dag vil de fleste vietnamesere, i kontakt med udlændinge, tale amerikansk-engelsk. En del, især i det nordlige Vietnam, vil tale og forstå kinesiske dialekter, og de mange etniske mindretal vil kunne begå sig på lokale sprog og dialekter som tales i Cambodja, Laos eller Thailand. Vietnam anerkender ikke færre end 54 etniske mindretal, der generelt taler deres eget sprog indbyrdes.

Planlægning og logistik

Vær opmærksom på, at ting tager tid. Også i Vietnam. Lad være med at sætte for mange møder op samme dag. Trafik, tyfoner, monsunregn, jordskælv og uforudsete ting ændrer alt. Afsæt et kvarter ekstra til at nå frem til et aftalt mødetidspunkt – og book gerne bil med chauffør eller taxa dagen før..

Helligdage

Der er forholdsvis få helligdage i Vietnam. Det globale nytår markeres, men årets største begivenhed er det vietnamesiske nytår Tet, der ligger samtidig med det kinesiske i januar-februar. Nationens historiske grundlæggelse, befrielsesdagen/genforeningsdagen omkring 30. april og Labour Day den 1. maj er andre officielle fridage. Desuden fejres Nationaldagen den 1. og 2. september. Uofficielle feriedage inkluderer blandt andet dagen for kommunistpartiets grundlæggelse, landsfader Ho Chi Minhs fødselsdag og Julen.

Køn

Vietnam er fundamentalt et patriarkalsk samfund efter konfuciansk opskrift. Men samtidig er det et overvejende klasseløst samfund, hvor kvinder og mænd officielt er ligestillede. De velhavende og politisk indflydelsesrige familier sikrer deres børn af begge køn høje uddannelser, fortrinsvis i USA.

Som i de andre asiatiske samfund er frekvensen af højt uddannede på universitetsniveau tippet over til flere kvinder end mænd. Der vil være kvindelige politiske ledere og kvindelige direktører og præsidenter især i familievirksomhederne, men generelt vil toppen af erhvervslivet og det politiske univers stadig være en mandeverden.

Tiden

Vietnam følger den vestlige tidsregning (nytår 1. januar) på officielle niveauer, selv om Tet-nytåret fejres i overensstemmelse med månekalenderen. Finansåret starter for det meste den 1. april. Vietnam ligger i samme tidszone som Thailand, Laos og Cambodja – 5 timer før Danmark om sommeren og 6 timer om vinteren.

Religion

Vietnams religiøsitet har rødder i de konfucianske og buddhistiske traditioner blandet op med lokal folketro. Men efter den franske kolonitid og et halvt århundredes kommunisme er religion et mindretalsfænomen. Den største gruppe er Buddhister fulgt af katolikker og en række moderne nyreligiøse trossamfund som Hoa Hao. Desuden er folketroen dybt forankret i befolkningerne udenfor storbyerne og industricentrene.

Møntfod

Den vietnamesiske dong blev indført som fælles møntfod i 1978. Den var også tidligere valuta i Nordvietnam og Sydvietnam inden genforeningen. Dongen afløste den franske Piastre, der blev benyttet fra 1885 til 1952.

Dongen har generelt været en svag valuta, der er blevet devalueret talrige gange. Den er ikke frit omsættelig, og der er stramme restriktioner omkring brugen af den og dens omveksling til fremmed valuta. Dong-kursen har til tider været stærkt ustabil. Den handles i april 2022 på en kurs omkring 100.000 Dongs = 30 danske kroner.

Spiritualitet

Hvad vi kalder overtro har reel betydning i dagligdagen. Ingen større begivenheden fra bryllupper til bisættelser og forretningsaftaler finder sted, uden at man først har konsulteret kalenderen for heldige dage (auspicious dates).

Mange tror også på sort magi og man opsøger templer, sandsigere og hellige steder forud for vigtige begivenheder. De kinesiske traditioner for tilbedelse af afdøde familiemedlemmer og troen på ånder, der skal gøres tilpas, går også igen i vietnamesisk kultur. Især omkring det vietnamesiske nytår (Tet), der ligger samtidig med det kinesiske i januar eller februar, aktiveres dette aspekt af den nationale spiritualitet.

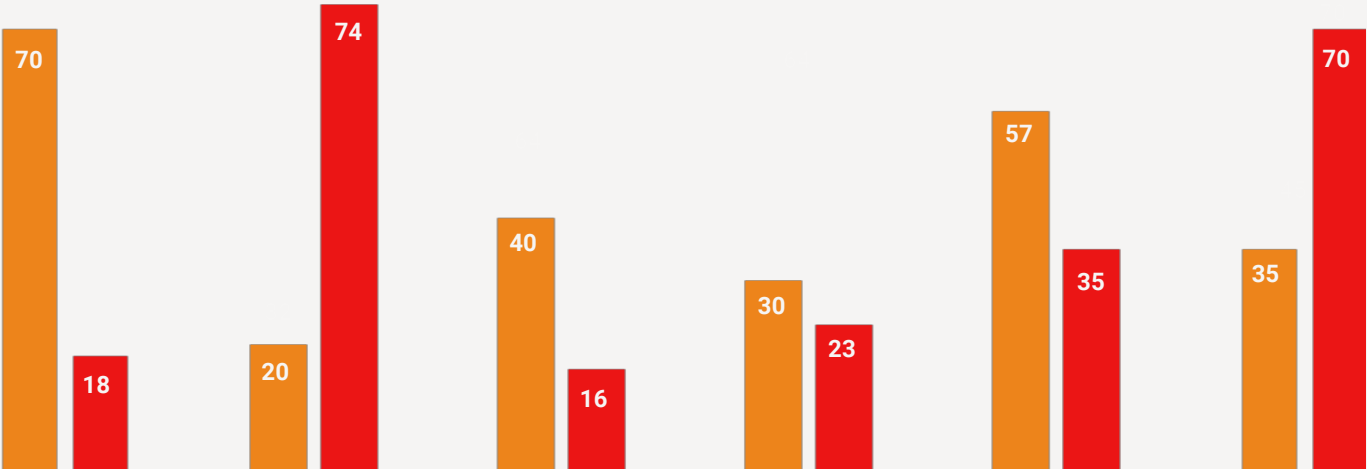
FORSKELLE MELLEM DANSK OG VIETNAMESISK KULTUR

Et af de bedste værktøjer i vurderingen af et lands kulturelle mønster er Geert Hofstedes teori omkring nationers kulturelle dimensioner. Hofstede's Cultural Dimensions Theory er en ramme, som gør det muligt at forstå og tage højde for de kulturforskelle, man møder, når man bevæger sig udenfor sin egen kultur. Ud fra en række informationer vurderes et lands score på seks overordnede parametre, hvoraf 100 viser et stærkt kulturelt aspekt i den retning og 0 en svag: **Magtdistance, Individualisme, Maskulinitet, Usikkerhedsundvigelse, Langtidsorientering, Nydelse.**

Især tre af søjlerne stikker i øjnene som fundamentalt forskellige. Det flade danske samfund, den danske individualisme (kontra familie, klaner og det nationale kollektiv) og Danmark som et langt mere livsnydende samfund end Vietnam.

Hofstede-score:

Vietnam
Danmark

Magtdistance

Den grad som mindre magtfulde medlemmer af en institution eller organisation forventer og accepterer, at magten er distribueret ulige. Altså: er ulighed OK?

Det flade danske samfund kontra Vietnam som et hierarkisk pyramide samfund bygget på konfucianske dyder er fundamentale modsætninger. I Danmark er direktørens dør åben. Vi er i øjenhøjde og dus. I Vietnam er der uendelig langt fra bønderne på marken og arbejderne på gulvet til de politiske topledere og direktørerne i de store selskaber.

Magt er stramt defineret. I Vietnam står man ret og følger uden spørgsmål autoriteterne. Kommandovejen er den eneste vej.

Individualisme

Den grad af samhørighed og afhængighed et samfund opretholder mellem sine medlemmer.

I et individualistisk samfund skal folk sørge for sig selv og deres direkte familie. Staten tager sig af resten.

I et kollektivistisk samfund tilhører individerne staten og grupper, som tager sig af hinanden og er forpligtede og loyale overfor hinanden.

I Vietnam vil den nærmeste familie, den udvidede familie, vennekrede, klaner og etniske og nationale tilhørsforhold altid gå forud for andre hensyn og prioriteringer. Også de individuelle. Man slår hælene sammen og står ret. I Danmark tager vi sagen i egen hånd og er parat til at udfordre autoriteterne. Oversat til en forretningskontekst: Man skal som minimum ind i den yderste cirkel af "venner" for at lave forretning og overordnet laver man kun forretning med mennesker, der kan identificeres som "venner".

Maskulinitet

Koncepter hvor de fundamentale skillelinjer er, hvad der motiverer folk. Ønsker man at være bedst for enhver pris (maskulin), eller ønsker man at lave noget, man kan lide og at have det godt på arbejdspladsen (feminin)?

En høj score indikerer et stærkt konkurrencedrevet samfund, hvor succeskriteriet er defineret som vinderen, den bedste. Ambitionen er at nå toppen, koste hvad det vil.

I et feminint univers er samfundets dominerende værdier livskvalitet og at tage sig af hinanden. Det gælder også om ikke at skille sig ud fra mængden. Danmark scorer ultralavt. Danskere er ikke benhårde konkurrencemennesker. Vietnam ligger betydeligt højere, men dog relativt lavt i forhold til rene konkurrence samfund som USA.

Usikkerhedsundvigelse

I hvor høj grad medlemmer af en kultur føler sig truet af uklare eller ukendte situationer og har skabt fælles moral og institutioner til at imødegå sådanne forhold.

Både det danske og det vietnamesiske samfund hviler godt i sig selv og i deres kerneværdier. Man kaster sig ikke over den første den bedste nye trend, men bygger tilværelsen op via et anker godt gravet ned i egne erfaringer, kultur og ressourcer.

Langtidsorientering

Hvordan et samfund evner og ønsker at fastholde forbindelserne til sine historiske rødder i forhold til nutiden og fremtiden.

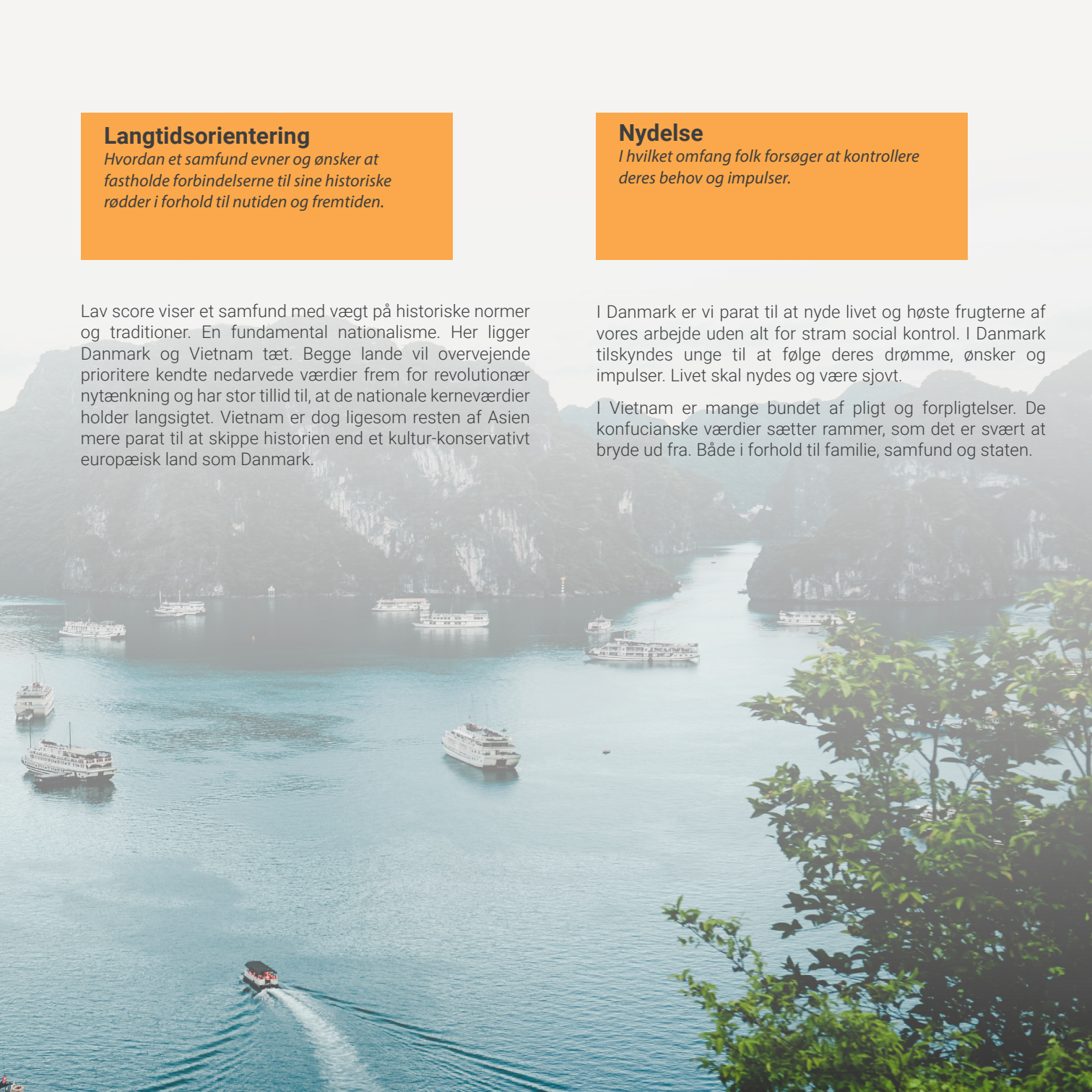
Lav score viser et samfund med vægt på historiske normer og traditioner. En fundamental nationalisme. Her ligger Danmark og Vietnam tæt. Begge lande vil overvejende prioritere kendte nedarvede værdier frem for revolutionær nytænkning og har stor tillid til, at de nationale kerneværdier holder langsigtet. Vietnam er dog ligesom resten af Asien mere parat til at skippe historien end et kultur-konservativt europæisk land som Danmark.

Nydelse

I hvilket omfang folk forsøger at kontrollere deres behov og impulser.

I Danmark er vi parat til at nyde livet og høste frugterne af vores arbejde uden alt for stram social kontrol. I Danmark tilskyndes unge til at følge deres drømme, ønsker og impulser. Livet skal nydes og være sjovt.

I Vietnam er mange bundet af pligt og forpligtelser. De konfucianske værdier sætter rammer, som det er svært at bryde ud fra. Både i forhold til familie, samfund og staten.

Denne rapport er udviklet af

I et samarbejde mellem

Med støtte fra

INDUSTRIENS FOND